

РЕШЕНИЕ

№ СП - 8

от 18.06.2021г.

КОМИСИЯТА ЗА ЕНЕРГИЙНО И ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ

на закрито заседание, проведено на 18.06.2021 г., след като разгледа фактите и обстоятелствата във връзка с Решение № 6034 от 22.10.2018 г. на Административен съд София-град по адм. дело № 8174 по описа за 2015 г., оставено в сила с Решение № 4841 от 24.04.2020 г. на Върховния административен съд по адм. дело № 14712 по описа за 2018 г., установи следното:

На основание §17 от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за енергетиката (ЗИД на ЗЕ, обн. ДВ, бр. 56 от 2015 г.), с Решение № СП-1 от 31.07.2015 г., Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР, Комисията) е установила нетното специфично производство на електрическа енергия, въз основа на което са определени преференциалните цени в съответните решения на Комисията, приети до влизането в сила на посочения закон.

„Германеа“ ООД е обжалвало Решение № СП-1 от 31.07.2015 г., в частта му по т. 1.4, с която е установено нетното специфично производство на електрическа енергия, въз основа на което са определени преференциалните цени в т. 4 от Решение № Ц-010 от 30.03.2011 г. на Държавната комисия за енергийно и водно регулиране (ДКЕВР), в размер на 3 724 kWh, при определена цена – 171.18 лв./MWh, без ДДС, за високонапорни деривационни, подязовирни и деривационни ВЕЦ с годишен изравнител с нетен пад над 100 метра и инсталирана мощност от 200 kW до 10 000 kW. Във връзка с подадената жалба е образувано адм. дело № 8174 по описа за 2015 г. на Административен съд София-град (АССГ), по което е постановено Решение № 6034 от 22.10.2018 г. за отмяна на Решение № СП-1 от 31.07.2015 г. на КЕВР, в частта му по т. 1.4.

Решението на АССГ е обжалвано с касационна жалба пред Върховния административен съд (ВАС), въз основа на което е образувано адм. дело № 14712 по описа за 2018 г. С Решение № 4841 от 24.04.2020 г. на ВАС, Трето отделение, по адм. дело № 14712 от 2018 г. е оставено в сила Решение № 6034 от 22.10.2018 г. на АССГ по адм. дело № 8174 от 2015 г. в частта, с която е отменена т.1.4 от Решение № СП-1 от 31.07.2015 г. на КЕВР.

В мотивите на своето решение АССГ е установил, че оспореният акт - Решение № СП-1 от 31.07.2015 г., в частта му по т. 1.4, е издаден от компетентен орган. Предвид разпоредбата на §17 от ПЗР на ЗИД на ЗЕ на КЕВР изрично е възложено да приеме решение, с което да установи НСП на електрическа енергия, въз основа на което са определени преференциалните цени в съответните решения на Комисията, приети до влизането в сила на този закон. Следователно компетентността за издаване на акта произтича пряко от законова правна норма. АССГ е направил извода, че процесното решение е прието в съответствие с изискванията на чл. 13, ал. 7, във връзка с ал. 5 от Закона за енергетиката (ЗЕ).

АССГ е приел, че решението е незаконосъобразно поради неспазване на установената форма и допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила, които представляват отменителни основания по чл. 146, т. 2 и т. 3 от

Административнопроцесуалния кодекс (АПК). В тази връзка в мотивите си АССГ посочва, че административният акт следва да съдържа мотиви – фактическите и правни основания за издаването му съгласно изискването на чл. 59, ал. 2, т. 4 от АПК. В конкретния случай в акта липсват фактически основания, въз основа на които да може да се установи по какъв начин е определен размерът на НСП на електрическа енергия по т. 1.4 от решението.

Според АССГ, логическият анализ и тълкуването на разпоредбите на чл. 31, ал. 5, т. 1 от Закона за енергията от възобновяеми източници (ЗЕВИ), § 17 от ЗИД на ЗЕ и § 1, т. 29 от Допълнителните разпоредби (ДР) на ЗЕВИ сочат, че размерът на НСП на електрическа енергия следва да се установи от КЕВР въз основа на данните за средногодишното производство на електрическа енергия от 1 kW инсталирана мощност, които са послужили за определяне на съответните преференциални цени съгласно решението на КЕВР след приспадане на собствените нужди. В тази връзка АССГ посочва, че нито в оспореното решение, нито в доклад с вх. № Е-Дк-246 от 30.07.2015 г., нито в Решение № Ц-010 от 30.03.2011 г. на ДКЕВР, по т. 4, с която е определена преференциалната цена за изкупуване на електрическата енергия от за високонапорни деривационни, подязовирни и деривационни ВЕЦ с годишен изравнител с нетен пад над 100 метра и инсталирана мощност от 200 kW до 10 000 kW, в размер на 171,18 лв./MWh, се посочва какво е средногодишното производство на електрическа енергия от 1 kW инсталирана мощност, както и в какъв размер са собствените нужди.

АССГ е приел, че в тежест на КЕВР е да обоснове и да докаже какъв е размера на НСП на електрическа енергия, въз основа на което са определени преференциалните цени по Решение № Ц-010 от 30.03.2011 г., както и че в Решение № СП-1 от 31.07.2015 г. този размер е установен по начина, посочен в § 1, т. 29 от ДР на ЗЕВИ. По тази причина според АССГ, на практика оспореното Решение № СП-1 от 31.07.2015 г. е изцяло лишено от обосновка за това как и по какъв начин, въз основа на кои конкретни данни е установен с него размерът на НСП по т. 1.4, каквито мотиви липсват и в доклада и не могат да се изведат и от Решение № Ц-010 от 30.03.2011 г. на ДКЕВР.

Независимо от горното, АССГ е посочил, че дори и да се приеме, че Комисията не провежда разлика между понятията „средногодишна производителност на работа“ и „средногодишна продължителност на работа“ на централите и че двете понятия са идентични, поради което именно данните за средногодишната продължителност на работа на централите, посочени в Решение № Ц-010 от 30.03.2011 г. на ДКЕВР, са послужили за установяване на конкретния размер на НСП в процесното решение, остава напълно неясно дали и как са определени собствените нужди на електрическа енергия, които би следвало да се приспадат от средногодишното производство на електрическа енергия, съгласно формулата по § 1, т. 29 от ДР на ЗЕВИ. АССГ е установил, че собствените нужди не са отразени като стойност, число и размер в Решение № Ц-010 от 30.03.2011 г. и в Решение № СП-1 от 31.07.2015 г.

На следващо място АССГ излага, че в случая данни за размера и начина, по който са изчислени собствените нужди на централите не могат да се извлекат и от другите документи по преписката. Съдът не е кредитирал като доказателство в тази насока представените справки към Решение № Ц-010 от 30.03.2011 г. - извлечение от финансов модел, тъй като няма данни от кого, по какъв повод и кога е изготвен самият финансов модел. В тази връзка АССГ е посочил, че Решение № Ц-010 от 30.03.2011 г. и Решение № СП-1 от 31.07.2015 г. не реферират и не се позовават на такъв финансов модел, както и че няма данни и доказателства, че финансовият модел съставлява част от административната преписка по издаване на процесното решение, а и на решението за определяне на преференциалните цени. В допълнение, съдът сочи, че няма доказателства, че съществува такъв финансов модел като документ и че същият е послужил при издаването на Решение № Ц-010 от 30.03.2011 г., съответно на Решение № СП-1 от 31.07.2015 г. на КЕВР.

Ето защо, според АССГ, не са налице основания да се приеме, че данните в представената справка - извлечение от финансов модел, съдържащи стойности на електрическата енергия за собствени нужди в MWh и като процент, са събрани, изчислени и използвани в хода на административните производства по издаването на Решение № Ц-010 от 30.03.2011 г. или на Решение № СП-1 от 31.07.2015 г., поради което и те не могат да

заместят липсата на фактически основания в оспорения акт и да се считат за мотиви, съдържащи се в друг документ, изходящ от административния орган. С оглед липсата на доказателства за размера на собствените нужди на електрическа енергия, въз основа на който КЕВР е определила преференциалните цени и как същият е установен, според АССГ е невъзможно да се установи по какъв начин в оспореното решение КЕВР е достигнала до посочения размер на НСП в т. 1.4 от Решение № СП-1 от 31.07.2015 г. Предвид изложеното, съдът е преценил, че не може да бъде извършена проверка за спазване на изискванията на закона относно начина на определяне на НСП съобразно формулата, предвидена § 1, т. 29 от ДР на ЗЕВИ.

Поради всичко гореизложено, АССГ е приел, че Решение № СП-1 от 31.07.2015 г. в т. 1.4, е немотивирано, което представлява неспазване изискванията на чл. 59, ал. 2, т. 4 от АПК и съществено нарушение на административнопроизводствените правила, тъй като ограничава правото на защита на засегнатите от него лица и пречатства съдебния контрол върху неговата материална законосъобразност. Това според съда налага отмяна на решението в оспорената част поради наличието на отменителните основания по чл. 146, т. 2 и т. 3 от АПК.

С Решение № 4841 от 24.04.2020 г. на ВАС по адм. дело № 14712 от 2018 г. е оставено в сила Решение № 6034 от 22.10.2018 г. на АССГ по адм. дело № 8174 от 2015 г., като ВАС е възприел изцяло мотивите в първоинстанционното решение.

Съгласно чл. 173, ал. 1 от АПК, след като обяви нищожността или отмени административния акт, съдът решава делото по същество, когато въпросът не е предоставен на преценката на административния орган. Извън тези случаи, както и когато актът е нищожен поради некомпетентност или естеството му не позволява решаването на въпроса по същество, съдът отменя административния акт и изпраща преписката на съответния компетентен административен орган за решаване на въпроса по същество със задължителни указания по тълкуването и прилагането на закона (чл. 173, ал. 2 от АПК).

С оглед изложеното, предвид отменителното съдебно решение, с което АССГ не е решил въпроса по същество, както и разпоредбите на АПК, КЕВР следва да се произнесе с ново решение за установяване на стойностите на НСП вместо отменената т. 1.4 от Решение № СП-1 от 31.07.2015 г., съгласно §17 от ПЗР на ЗИД на ЗЕ (обн. ДВ, бр. 56 от 2015 г.), като съобрази мотивите на съда. Това налага анализ на фактите и обстоятелствата, релевантни към момента на приемане на Решение № СП-1 от 31.07.2015 г. на КЕВР, в частта по т. 1.4, във връзка с фактите и обстоятелствата по относимото Решение № Ц-010 от 30.03.2011 г., в това число ценообразуващите елементи на преференциалната цена.

Предвид горното и след анализ на относимите факти и обстоятелства се установи следното:

Изменението на разпоредбата на чл. 31, ал. 5, т. 1 от ЗЕВИ (обн. ДВ, бр. 56 от 2015 г., в сила от 24.07.2015 г.), създава задължение за обществения доставчик, съответно за крайните снабдители, да изкупуват произведената електрическа енергия от възобновяеми източници (ВИ) по преференциална цена, за количествата електрическа енергия до размера на НСП на електрическа енергия, въз основа на което са определени преференциални цени в съответните решения на КЕВР. За обектите по чл. 24, т. 3 от ЗЕВИ определеното НСП не се прилага (чл. 31, ал. 5, т. 1, предл. 2 от ЗЕВИ).

С § 16, т. 4 от ПЗР на ЗИД на ЗЕ (обн. ДВ, бр. 56 от 2015 г.) е регламентирана легална дефиниция на понятието „нетно специфично производство на електрическа енергия“ в § 1, т. 29 от ДР на ЗЕВИ - средногодишното производство на електрическа енергия от 1 kW инсталирана мощност съгласно решението на КЕВР за определяне на преференциални цени след приспадане на собствените нужди.

Предвид горното, до посочените изменения на ЗЕВИ с оглед на това, че задължението за изкупуване на електрическата енергия от ВИ не е било поставено в зависимост от НСП на електрическа енергия, размерът на същото не е бил изрично посочван от КЕВР в диспозитивите на съответните решения за определяне на преференциални цени на електрическата енергия, произвеждана от ВИ. Поради тази причина, с §17 от ПЗР на ЗИД на ЗЕ (обн. ДВ, бр. 56 от 2015 г.) е предвидено Комисията, в срок до 31.07.2015 г., в

съответствие със ЗЕВИ да приеме решение, с което да установи нетното специфично производство на електрическа енергия, въз основа на което са определени преференциалните цени в съответните решения на КЕВР, приети до влизане в сила на този закон – 24.07.2015 г.

В тази връзка е постановено и Решение № СП-1 от 31.07.2015 г., с което по т. 1.4 е установено НСП на електрическа енергия, въз основа на което са определени преференциалните цени по т. 4 от Решение № Ц-010 от 30.03.2011 г. на КЕВР, при определената цена - 171.18 лв./MWh, без ДДС, за високонапорни деривационни, подязовирни и деривационни ВЕЦ с годишен изравнител с нетен пад над 100 метра и инсталирана мощност от 200 kW до 10 000 kW, в размер на 3 724 kWh.

След отмяната на т. 1.4 от Решение № СП-1 от 31.07.2015 г., за КЕВР отново възниква задължение за установяване на стойностите на НСП. Предвид дефиницията на НСП в §1, т. 29 от ДР на ЗЕВИ, решението за установяване на НСП има единствено констативен характер, тъй като с него се констатира стойности, заложи в предходни ценови решения на Комисията относно количеството електрическа енергия за група производители на електрическа енергия от ВИ. С решението не се определя нова стойност на НСП към настоящия момент, а се установяват използваните през годините при определяне на цените на електрическата енергия, стойности на производителността на съответната група производители на електрическа енергия от ВИ. В този смисъл с решението за установяване на НСП се установяват факти и обстоятелства, касаещи отношения, възникнали преди датата на издаване на акта, които продължават да съществуват, с оглед сключените между крайните снабдители или обществения доставчик и производителите на енергия от ВИ дългосрочни договори за изкупуване на електрическа енергия от ВИ и факта, че цената, по която тази енергия се изкупува, не се променя за срока на договора (арг. от чл. 32, ал. 3 от ЗЕВИ). Предвид изложеното, решението, с което КЕВР установява НСП за групата производители на електрическа енергия от ВИ, се постановява еднократно и е валидно за целия период на действие на договорите, сключени между производителите на енергия от ВИ и съответните енергийни дружества.

Съгласно § 17 от ПЗР на ЗИД на ЗЕ, КЕВР следва да установи НСП съгласно начина, дефиниран в § 1, т. 29 от ДР на ЗЕВИ, т.е. Комисията не определя нов ценообразуващ елемент, а установява стойности, заложи в предходни ценови решения за определяне на преференциални цени, по които крайните снабдители и общественият доставчик изкупуват електрическа енергия, произведена от ВИ. Решението за установяване на НСП касае определената цена по т. 4 от Решение № Ц-010 от 30.03.2011 г. на КЕВР, т.е. препраща към ценовото решение, в което е определена преференциалната цена на групата производители – високонапорни деривационни, подязовирни и деривационни ВЕЦ с годишен изравнител с нетен пад над 100 метра и инсталирана мощност от 200 kW до 10 000 kW, и в този смисъл няма самостоятелно значение извън посоченото ценово решение. С решението на КЕВР за установяване на НСП за тази група производители не се изменя нито един от ценообразуващите елементи на цената, която е определена от административния орган, в случая с Решение № Ц-010 от 30.03.2011 г., в частта му по т. 4, и не се изменя и цената, по която се изкупува произведената от тази група производители електрическа енергия от ВИ.

Решение № Ц-010 от 30.03.2011 г. на КЕВР е окончателен административен акт, с който завършва производството по определяне на преференциални цени и съдържа ценообразуващите елементи на цените за различните групи производители, посочени в решението. Решение № Ц-010 от 30.03.2011 г., в частта му по т. 4, е влязло в сила, т.е. налице е стабилен законосъобразен административен акт, който е породил своите валидни правни последици, включително по отношение на ценообразуващите елементи.

С т. 4 от Решение № Ц-010 от 30.03.2011 г., считано от 01.04.2011 г., КЕВР е определила преференциална цена на електрическата енергия, произведена от високонапорни деривационни, подязовирни и деривационни ВЕЦ с годишен изравнител с нетен пад над 100 метра и инсталирана мощност от 200 kW до 10 000 kW, в размер на 171,18 лв./MWh. Тази преференциална цена е определена въз основа на действалата към момента на нейното определяне нормативна уредба, а именно: Закона за възобновяемите и алтернативните енергийни източници и биогоривата (ЗВАЕИБ, отм.) и Наредбата за регулиране на цените на електрическата енергия (НРЦЕЕ, отм.). Съгласно чл. 21, ал. 2 от ЗВАЕИБ преференциалната

цена за продажба на електрическа енергия, произведена от възобновяеми или алтернативни енергийни източници се определя в размер 80 на сто от средната продажна цена за предходната календарна година на обществените или крайните снабдители и добавка, определена от Комисията по критерии в зависимост от вида на първичния енергиен източник съгласно съответната наредба по чл. 36, ал. 3 от ЗЕ - НРЦЕЕ, отм. Добавката за следващата календарна година не може да бъде по-малка от 95 на сто от стойността на добавката за предходната календарна година – чл. 21, ал. 3 от ЗВАЕИБ (отм.). По отношение определянето на преференциалните цени на електрическата енергия, произведена от водноелектрически централи с инсталирана мощност до 10 MW, съгласно чл. 19а, ал. 2 от НРЦЕЕ, Комисията прилага и следните специални критерии: наличие на горен изравнител, който позволява непрекъсната работа на централата с номинална мощност най-малко два часа в денонощие и наличие на долен изравнител за централите, които работят по зададен от министъра на околната среда и водите месечен график за използване на водите на комплексните и значимите язовири. При определянето на преференциалните цени на електрическата енергия, произведена от ВИ, се използват стойности на ценообразуващите фактори, които Комисията определя на основата на официални източници и на международния опит и коригирани в съответствие със специфичните за Република България обстоятелства.

Въз основа на горното, техническите и икономическите параметри при определянето на цената на електрическата енергия за групата централи съгласно Решение № Ц-010 от 30.03.2011 г., в частта по т. 4, са представени в следната таблица:

№	Показатели	Мярка	През първата година - 2011 г.	общо за периода на изкупуване
1	НЕТНА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ	MWh	1 489,60	22 344,00
2	ОБЩО РАЗХОДИ	хил.лв.	124,23	1 863,51
	за експлоатационни	хил.лв.	31,29	469,40
	за амортизации	хил.лв.	92,94	1 394,12
3	ВЪЗВРЪЩАЕМОСТ	хил.лв.	170,93	1 817,46
4	НЕОБХОДИМИ ГОДИШНИ ПРИХОДИ	хил.лв.	295,16	3 680,97
5	NPV НА КОЛИЧЕСТВАТА	7,65%	1 489,60	14 024,10
6	NPV НА ПРИХОДИТЕ		295,16	2 400,61
	NPV НА експлоатационните		31,29	294,62
	NPV НА амортизациите		92,94	875,01
	NPV НА възвръщаемостта		170,93	1 230,99
7	ЦЕНА	лв./MWh	171,18	171,18

Изчисляването на цената на електрическата енергия, произведена от водноелектрически централи в Решение № Ц-010 от 30.03.2011 г., е направено при следните изходни параметри: инвестиционни разходи от 2 970 €/kW на инсталирана мощност; средногодишни експлоатационни разходи в размер на 21,01 лв./MWh електрическа енергия, или 31 хил. лв. годишно; заложен разход за амортизации в размер на 4% годишна амортизационна норма, при среден живот на дълготрайните активи - 25 години, изчислени при прилагане на линеен метод; средно претеглена норма на капитала от 7,65%; произведена енергия годишно при 3 800 работни часа годишно – 1 520 MWh и електрическа енергия за собствени нужди – 2 %.

Цената е формирана въз основа на тези конкретни ценообразуващи елементи, изчислени чрез изчислителен ценови модел - таблица във формат Excel, отразяваща начина на образуване на цената съгласно нормите на приложимото законодателство, съставена от свързани таблици с посочени изходни данни и конкретните стойности, с формули и връзки между тях, формирали ценообразуващите елементи, въз основа на които са изчислени

преференциалните цени, включително заложеното за производство количество електрическа енергия. Поради това и предвид формулите и връзките между тях в модела, промяната на който и да е конкретен изходен параметър би довела до промяна на съответния ценообразуващ елемент, съответно до различна стойност на определената преференциална цена. В този смисъл само една конкретна стойност на всеки отделен изходен параметър, както и на ценообразуващ елемент, може да формира определената от КЕВР цена с Решение № Ц-010 от 30.03.2011 г. Например: Ако собствените нужди бъдат променени, в резултат ще се изменят заложените нетни количества електрическа енергия и съответно изчислената преференциална цена.

В тази връзка заложените стойности в ценовия модел по т. 4 от Решение № Ц-010 от 30.03.2011 г. през първата година (2011 г.) отразяват нетна електрическа енергия в размер на 1 489,60 MWh, след приспаднати собствени нужди. Общо за периода на изкупуване на електрическата енергия, произведена от високонапорни деривационни, подязовирни и деривационни ВЕЦ с годишен изравнител с нетен пад над 100 метра и инсталирана мощност от 200 kW до 10 000 kW, количествата електрическа енергия са в общ размер на 22 344,00 MWh, като отразяват осреднен режим на работа на централата. Поради това, преференциалната цена в размер на 171,18 лв./MWh е формирана като резултат от дисконтираните необходими годишни приходи в размер на 2 400,61 хил. лв., разделени на дисконтираното нетно количество електрическа енергия за целия период на задължително изкупуване в размер на 14 024,10 MWh, изчислени при дисконтов фактор, равен на нормата на възвръщаемост от 7,65%. Видно от ценовия модел към горепосоченото решение, средно годишната продължителност на работа на централата е 3 800 часа или годишна ангажираност – 43,38%, т.е. 3 800 часа от 8760 часа годишно. Поради това, средногодишното производство на електрическа енергия от 1 kW инсталирана мощност е 3 800 kWh. В тази връзка годишното производство за групата централи е изчислено при отчитане на средната инсталирана мощност и коефициента на ангажираност на централата, като размерът на пълните ефективни часове на работа на ВЕЦ е в пряка зависимост от специфичните климатични особености в България. Преференциалната цена за високонапорни деривационни, подязовирни и деривационни ВЕЦ с годишен изравнител с нетен пад над 100 метра и инсталирана мощност от 200 kW до 10 000 kW, работещи до 3 800 часа годишно, е формирана при такъв размер на необходимите годишни приходи, който покрива всички разходи, необходими за производството на заложените количества нетна електрическа енергия, които от своя страна представляват произведение на пълните ефективни часове на работа и мощността на съответната централа, с приспаднати собствените нужди.

Поради горното и предвид факта, че Решение № Ц-010 от 30.03.2011 г. на КЕВР, в частта по т. 4, е в сила, то всяко преразглеждане на неговите ценообразуващи елементи и съответстващите им изходни данни съставлява преразглеждане на административния акт на Комисията, което е недопустимо.

Съгласно дефиницията по § 1, т. 29 от ДР на ЗЕВИ, КЕВР следва да установи НСП въз основа на средногодишното производство на електрическа енергия от 1 kW инсталирана мощност съгласно съответното решение за определяне на преференциални цени след приспадане на собствените нужди.

По отношение на първия елемент следва да се има предвид, че в отменения ЗВАЕИБ, приложим към приемане на Решение № Ц-010 от 30.03.2011 г., а и към настоящия момент в ЗЕВИ липсва законова дефиниция на понятието „средногодишно производство на електрическа енергия“. По отношение на понятията средногодишна производителност и средногодишна продължителност на работа е от значение, че изменението на разпоредбата на чл. 31, ал. 5, т. 1 от ЗЕВИ (обн. ДВ, бр. 109 от 2013 г., в сила от 01.01.2014 г.) е създадо задължение за обществения доставчик, съответно за крайните снабдители, да изкупуват произведената електрическа енергия от ВИ по преференциална цена, за количествата електрическа енергия до размера на определената средногодишна продължителност на работа, съгласно решението на КЕВР за определяне на цена на конкретната група производители, но законодателят не е въвел легална дефиниция на понятието „средногодишна продължителност на работа“. До влизането в сила на посочените изменения на ЗЕВИ, в диспозитива на решенията на Комисията за определяне на преференциални цени

на електрическата енергия, произвеждана от ВИ, не е посочвана средногодишната продължителност на работа на инсталацията, за която се отнася съответната преференциална цена, като тя фигурира единствено като елемент при изчисляването на цената. При определянето на преференциалните цени на електрическата енергия, произведена от ВИ, се взема предвид производителността на инсталацията според вида на технологията и използваните ресурси, съответно наличния ресурс на първичния енергиен източник. С оглед изложеното, при определянето на преференциалните цени, в своите решения КЕВР е отчитала като елемент средногодишната продължителност на работа при номинално натоварване на инсталацията на съответните групи производители във връзка с останалите нормативно установени елементи на ценообразуването. Определянето на елемента средногодишна производителност е във връзка с техническите и икономическите параметри, които оказват влияние при формирането на преференциалните цени на електрическата енергия. В тази връзка, при изчисляването на всички преференциални цени на електрическата енергия, произведена от ВИ, регулаторната практика на Комисията през годините е била да отчита наличния ресурс на първичния енергиен източник и съответно специфичното производство на електрическа енергия от 1 kW мощност на обекта, което обуславя определянето на средногодишната продължителност на работа в решенията за преференциални цени на електрическата енергия от ВИ въз основа на данни за пълните ефективни часове на работа на инсталацията, т.е. часовете на работа при съответната гарантирана мощност на инсталацията за отделните години на експлоатация. Количествата нетна енергия представляват произведение на средногодишната продължителност на работа и мощността на отделната централа.

Изложените по-горе аргументи се съдържат в становище относно регулаторната практика при определяне на преференциалните цени на електрическата енергия, произведена от ВИ, прието от КЕВР с решение по Протокол № 82 от 11.05.2015 г., т. 9, видно от което в решенията на КЕВР за определяне на преференциални цени на електрическата енергия, произведена от ВИ, размерът на средногодишната продължителност на работа е определен като пълни ефективни часове (часове на работа при номинална мощност).

По отношение на другия елемент от дефиницията за НСП следва да се има предвид, че според § 1, т. 6 от ДР на ЗЕВИ, енергия за собствени нужди е количеството енергия, потребявана при работата на съоръженията и инсталациите, чрез които се осъществява производството на енергия от ВИ. Енергията за собствени нужди, която се потребява при работата на съоръженията и е необходима за тяхната работа, не следва да се закупува от крайните снабдителни и обществените доставчици, а същата се произвежда при работен режим на тези съоръжения и инсталации, т.е. производителите използват за захранване на съоръженията и инсталациите на централите си произведената от тях електрическа енергия. Енергията за собствени нужди за съответната група централи представлява количествата енергия за покриване на технологичните нужди за централите и е заложена като % (процент) от брутното производство на електрическа енергия от различните видове централи - фотоволтаични, вятърни, водноелектрически и от биомаса. Процентът собствени нужди е приложим спрямо съответната група производители и се определя въз основа на данните, които КЕВР събира служебно във връзка с изчисляване на инвестиционните и експлоатационни разходи на централите съобразно вида на технологията и нейните специфични технически показатели, при определяне на преференциалните цени през годините. Следователно, при отчитане на размера на собствените нужди Комисията е взела предвид не само данни за средногодишната продължителност на работа от официални източници, при използване на средни стойности за страната, а и съответните технически стандарти. Енергията за собствени нужди представлява част от средногодишното производство на електрическа енергия, т.е. по същността си се съдържа в него. В този смисъл данни за този компонент също се извличат от ценовите решения и съответните ценообразуващи елементи на определената преференциална цена за изкупуване на електрическа енергия от ВИ, по групи производители.

В конкретния случай по отношение на елемента „енергия за собствени нужди“ на ВЕЦ, в т. III от мотивите на Решение № Ц-010 от 30.03.2011 г. изрично е посочено, че количеството електрическа енергия за собствени нужди е в размер на 2 %, в ценовия модел

за изчисляване на преференциалната цена по т. 4 от Решение № Ц-010 от 30.03.2011 г. също са посочени собствени нужди в размер на 2 %.

Следва също да се има предвид, че в действащото законодателство към приемане на Решение № Ц-010 от 30.03.2011 г., а и към момента липсва изискване, определена методика или начин за определяне на стойността на собствените нужди, залегнали в решения на КЕВР за определяне на преференциални цени на електрическата енергия от ВИ. В този смисъл въпросът е от преценката и в рамките на оперативната самостоятелност на Комисията при отчитане вида на възобновяемия източник, вида технология, производителността на инсталацията според вида технология и използваните ресурси и други според ЗВАЕИБ, отм. и НРЦЕЕ, отм.

В обобщение при определянето на преференциални цени за съответната група електрически централи, единият от компонентите - средногодишното производство на електрическа енергия от 1 kW инсталирана мощност, се съдържа в съответните решения на КЕВР, а другият компонент – енергията за собствени нужди, представлява част от това производство, поради което по същността си се съдържа в него. В този смисъл данните за технически и икономически параметри се извличат от ценовите решения и съответните ценообразуващи елементи на определената преференциална цена за изкупуване на електрическа енергия от ВИ, по групи производители. В допълнение следва да се има предвид, че действащите към момента на приемане на Решение № Ц-010 от 30.03.2011 г. разпоредби на ЗВАЕИБ, отм. във връзка с НРЦЕЕ, отм., не са регламентирали изискване за отделно, самостоятелно посочване в ценовото решение на количеството електрическа енергия за собствени нужди, извън нормативно регламентирания ценообразуващи елементи, какъвто е и производителността на инсталацията според вида технология и използваните ресурси и следователно непосочването самостоятелно и отделно на количеството енергия за собствени нужди не е представлявало нарушение на нормативната уредба към момента на приемане на Решение № Ц-010 от 30.03.2011 г.

Въз основа на горното и при прилагане на начина за установяване на НСП по § 1, т. 29 от ДР на ЗЕВИ, НСП за високонапорни деривационни, подязовирни и деривационни ВЕЦ с годишен изравнител с нетен пад над 100 метра и инсталирана мощност от 200 kW до 10 000 kW, по Решение № Ц-010 от 30.03.2011 г. на КЕВР при цена в размер на 171,18 лв./MWh, се изчислява, както следва:

- **0,40 MW** - номинална мощност на ВЕЦ, намираща се в групата на високонапорни деривационни, подязовирни и деривационни ВЕЦ с годишен изравнител с нетен пад над 100 метра и инсталирана мощност от 200 kW до 10 000 kW;
- **3 800 часа** - продължителност от време на номинална работа на инсталацията;
- **43,38% = 3 800 часа/8 760 часа** - коефициент на ангажираност;
- **1 520 MWh = 0,40 MW*8 760*43,38%** – брутно произведена електрическа енергия за година – Ебр;
- **2,00%** - електрическа енергия за собствени нужди за година;
- **30,40 MWh = 1 520 MWh*2,00%** - електрическа енергия за собствени нужди за година;
- **1 489,60 MWh = 1 520 MWh – 30,40 MWh** - нетна електрическа енергия за година;
- **3 724 kWh = 1 489,60 MWh/0,40 MW**- нетно специфично производство.

В тази връзка и след преглед на ценообразуващите елементи, въз основа на които е определена преференциалната цена за високонапорни деривационни, подязовирни и деривационни ВЕЦ с годишен изравнител с нетен пад над 100 метра и инсталирана мощност от 200 kW до 10 000 kW по т. 4 от Решение № Ц-010 от 30.03.2011 г. на КЕВР в размер на 171,18 лв./MWh, без ДДС, се установи нетно специфично производство на електрическа енергия в размер на **3 724 kWh**, при средногодишна производителност на работа на централата **3 800 kWh/kW**, и след приспаднати собствените нужди в размер на **2,00%** или **30,40 MWh**.

В допълнение към гореизложеното, установеното нетно количество електрическа енергия в размер на 1 489,60 MWh е взето предвид при определяне на преференциалната цена, отнасяща се за групата високонапорни деривационни, подязовирни и деривационни ВЕЦ с годишен изравнител с нетен пад над 100 метра и инсталирана мощност от 200 kW до 10 000 kW, по т. 4 от Решение № Ц-010 от 30.03.2011 г., която покрива разходите за изграждането и оперирането на централите с тази технология и осигурява заложената в решението възвръщаемост.

Стойността на НСП позволява на съответния производител от тази група производители на електрическа енергия от ВИ да формира такъв размер необходими годишни приходи, при който да се обезпечат всички разходи, нужни за покриване на произведените количества нетна електрическа енергия, които от своя страна представляват произведение на пълните ефективни часове на работа и мощността на съответната централа, с приспаднати собствените нужди.

Установеният размер на НСП на база на определената преференциална цена по т. 4 от Решение № Ц-010 от 30.03.2011 г. не променя, нито намалява утвърдените с ценовото решение приходи, необходими на съответното енергийно дружество, попадащо в тази група производители, за покриване на разходите му, включително инвестиционните, както и за осигуряване на нормата на възвръщаемост, определена в ценовото решение на Комисията. При реалното прилагане на определените от Комисията преференциални цени всеки инвеститор има възможност да постигне различна доходност в зависимост от индивидуалното управление на инвестиционния проект.

Предвид гореизложеното и на основание § 17 от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за енергетиката (обн. ДВ, бр. 56 от 2015 г.), във връзка с чл. 31, ал. 5, т. 1 от Закона за енергията от възобновяеми източници и § 1, т. 29 от Допълнителните разпоредби на Закона за енергията от възобновяеми източници, и чл. 173, ал. 2 от Административнопроцесуалния кодекс, във връзка с Решение № 6034 от 22.10.2018 г. на Административен съд София-град по адм. дело № 8174 от 2015 г., оставено в сила с Решение № 4841 от 24.04.2020 г. на Върховния административен съд по адм. дело № 14712 по описа за 2018 г., предлагаме Комисията да обсъди и вземе следните решения:

КОМИСИЯТА ЗА ЕНЕРГИЙНО И ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ

РЕШИ:

Установява, считано от 31.07.2015 г., нетно специфично производство на електрическа енергия в размер на 3 724 kWh, въз основа на което в Решение № Ц-010 от 30.03.2011 г. на ДКЕВР, в частта по т. 4 е определена преференциална цена в размер на 171,18 лв./MWh, без ДДС, за високонапорни деривационни, подязовирни и деривационни водноелектрически централи с годишен изравнител с нетен пад над 100 метра и инсталирана мощност от 200 kW до 10 000 kW.

Решението подлежи на обжалване пред Административен съд София-град в 14-дневен срок.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ДОЦ. Д-Р ИВАН Н.ИВАНОВ

ГЛАВЕН СЕКРЕТАР:

РОСИЦА ТОТКОВА